

ІСТОРИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО

УДК 94(477.83/.86) : 78.07 “1893/1914”

Андрій КОРОЛЬКО

МУЗИЧНО-ХОРОВЕ ТОВАРИСТВО “БОЯН” НА ПОКУТТІ В КІНЦІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ ст.

У статті висвітлено діяльність музично-хорового товариства “Боян” у м. Коломиї і м. Снятині в кінці ХІХ – на початку ХХ ст. Охарактеризовано статут “Снятинського Бояна”, показано практичну роботу осередків товариства в м. Коломиї і м. Снятині, простежено репертуар концертної діяльності музичних гуртків на Покутті. Автор відзначає, що “Коломийський Боян” і “Снятинський Боян” є першими українськими професійними музично-хоровими організаціями на території Покуття.

Ключові слова: Покуття, музично-хорове мистецтво, статут, “Коломийський Боян”, “Снятинський Боян”, концерт.

Мистецьке життя українців Покуття, як і загалом Східної Галичини, розвивалося в складних і своєрідних умовах. Проте слід визнати, що у другій половині ХІХ ст. сформувались сприятливі умови для музичного мистецтва. Основною сферою, де воно зароджувалось і утверджувало свою самобутність, було аматорство. Активізація концертного життя, систематичне проведення шевченківських та інших ювілейних свят спонукало до творчості галицьких і покутських митців. У цей час виникають численні музичні товариства, навчальні заклади для виховання виконавських кадрів. Розвитку театрального-музичного професіоналізму певною мірою сприяла і творча діяльність ряду німецьких та польських культурно-мистецьких установ.

Одне з чільних місць у мистецькому житті того часу займала хорова музика. Світське хорове виконавство набирало все більш широкого розвою, чому сприяло, зокрема, створення співацьких товариств “Боян”, що стали не тільки об’єднанням музичних сил Східної Галичини, а одночасно і осередками національно-культурного відродження. За прикладом заснованого у 1891 р. львівського, “Бояни” були створені в багатьох західноукраїнських містах, зокрема, і в двох покутських – м. Коломиї (1895) і м. Снятині (1901).

Жанна Зваричук стверджує, що співацькі товариства “Боян” були першими хоровими колективами, де музичне виконавство набирало більше професійних, а не аматорських форм. Вони були також осередками національного відродження, пропагували рідну народну пісню, пробуджували до творчості галицьких композиторів, популяризували їх твори¹. На думку М. Черепанина, завдяки мережі діяльності цього товариства найкращі твори національної пісенності, скарби української музики стали доступними найширшому середовищу громадськості краю. Спів “Боянів” спричинив появу нових українських талантів. Під опікою цих товариств закладалися основи для плекання української інструментальної музики².

Мета статті – висвітлити діяльність музично-хорового товариства “Боян” у м. Коломиї і м. Снятині в кінці ХІХ – на початку ХХ ст. Досягнення мети передбачає вирішення таких завдань: охарактеризувати статут “Снятинського Бояна”; показати практичну роботу осередків товариства в м. Коломиї і м. Снятині; простежити репертуар концертної діяльності музичних гуртків на Покутті.

Важливим джерелом для вивчення проблеми є неопубліковані матеріали, які зберігаються у Центральному державному історичному архіві України у м. Львові. Нами опрацьовано матеріали фонду 146 “Галицьке намісництво, м. Львів”: прохання музичного товариства “Боян” в м. Снятин про його заснування, рішення з цього приводу президії Галицького намісництва в м. Львові від 11 травня 1900 р. про реєстрацію та статут товариства³.

Чимало інформації з досліджуваної проблеми почерпнули з центрального українського періодичного видання Східної Галичини – часопису “Діло” (1893–1914 рр.). Здійснюючи джерелознавчий пошук матеріалів з періодики, важко не погодитись з думкою Мирона Черепанина

про те, що газета “Діло” найповніше відтворювала панораму життя українців Галичини та за її межами, водночас була чи не єдиним джерелом систематичних відомостей про музичне життя. На думку мистецтвознавця, провінційна преса у більшості випадків передруковувала вже відому інформацію, часто змінену у вигляді коротких повідомлень чи оголошень⁴.

Зацікавлення вивченням діяльності осередків музично-хорового товариства “Боян” у кінці XIX – на початку XX ст. знаходиться у полі зору М. Черепанина⁵, Л. Ханик⁶, Ж. Зваричук⁷, М. Іздепської-Новицької⁸, Т. Голдак⁹, І. Полякової¹⁰ та інших дослідників, проте особібно не зверталася увага на працю “Коломийського Бояна” і “Снятинського Бояна” у зазначений період.

Ідея створення музично-хорового товариства в м. Коломії була висловлена одним з професорів місцевої української гімназії (ім’я його нам невідоме. – А. К.) восени 1893 р. “Коломийський Боян” мав діяти на базі оновленого аматорсько-драматичного товариства, який мав ставити не тільки театральні вистави, але й музичні концерти¹¹.

Проте “Коломийський Боян” почав функціонувати лише через два роки. Днем офіційного заснування вважається 13 грудня 1895 р. Газета “Діло” з цього приводу писала: “Радо вітаємо се нове руске товариство, в надії, що оно рідною піснею може згромадити розбиту на атоми руску інтелігенцію, затерти всякі личні справи та пробудити сплячих і неохочих до спільного діла”¹². Серед фундаторів товариства були П. Ільницький (голова осередку), А. Недільська, о. К. Кульчицький, Т. Заячківський, Савчинська, о. Т. Курп’як, Пельвецький, Р. Левицький, О. Кисілевська. До першого складу “Коломийського Бояна” вписалося 50 членів¹³. 6 травня 1900 р. обрано новий керівний склад товариства¹⁴: о. З. Кирилович (голова), о. М. Гриньовський (заступник голови), Л. Дольницький (касир), о. Т. Курп’як (диригент), Ю. Вовчуківна (диригентка), Я. Витошинський (секретар), С. Кульчицька (заступник виділового)¹⁵. Наступного року 4 травня на загальних зборах “Коломийського Бояна” вибрано оновлений головний осередок товариства. Його очолив катехит о. М. Гриньовський, заступником голови став проф. Л. Дольницький, касиром – М. Біликова, секретарем – С. Михайлюк. Диригентами залишалися о. Т. Курп’як і Ю. Вовчуківна, а заступницею виділу – С. Кульчицька¹⁶. Члени музично-хорового товариства о. Теодозій Курп’як і Степан Михайлюк взяли участь у з’їзді осередків товариства “Боян”, який відбувся в м. Львові 29 червня 1901 р. з нагоди 10-річчя заснування першої музичної організації – “Львівського Бояна”. Прийнято рішення заснувати координаційний центр музично-хорового товариства Східної Галичини – “Союз Боянів”¹⁷.

На загальних зборах “Коломийського Бояна” 23 травня 1903 р. обрано новий керівний склад: М. Рибчак (голова), О. Печерський (заступник голови), Л. Дольницький (диригент), С. Кульчицька (диригентка), І. Михалевський (секретар), З. Винницький (касир), О. Глушкевичівна (заступник виділового). Почесним членом товариства іменовано “довголітнього і невтомимого диригента “Бояна” о. Т. Курп’яка, який змушений був переїхати з м. Коломії до м. Товсте”¹⁸.

Зауважимо, що о. Теодозій Курп’як працював з колективом більше десяти років. У споминах за 1907 р. професор М. Рибчак писав: “Гарний розвій та широку діяльність завдячує товариство головному своєму диригенту о. Теодозію Курп’якові, що від оснування аж до цього року трудився невпевно окола добра та розвитку товариства”¹⁹.

Колектив, починаючи з 1896 р., брав участь у музично-театралізованих дійствах, влаштованих в м. Коломії, м. Печеніжині та м. Городенці²⁰. “Побіч цього уряджує прогульки, аматорські представлення, Маланчин вечір, а в кожному святі чи то народнім, чи то місцевім бере живу участь”²¹. За його прикладом, почали утворюватися хори по містечках і селах Коломийського повіту: міщанський – в м. Печеніжині та селянські – в с. Балинцях під проводом учителя музики В. Барнича, с. Ковалівці – під керівництвом Ю. Чукура. Організовано хори в с. Турці – 1890 р., с. Нижньому Березові – 1907 р., с. Воскресінцях – 1912 р., с. Стопчатові, с. Мишині, с. Космачі²².

“Коломийський Боян” залучався до проведення шевченківських свят. Зокрема, керівництво коломийського комітету русько-народних товариств висловило подяку музично-хоровому осередку за організацію 30 квітня 1896 р. концерту з нагоди 35-ї річниці смерті Т. Шевченка, де було зібрано 40 зр. на підтримку української шкільної молоді м. Коломії”²³.

Перший самостійний концерт “Коломийського Бояна” з нагоди вшанування пам’яті Кобзаря відбувся 10 березня 1897 р. і, на думку музичних критиків, виявився вдалим²⁴. Незважаючи на перешкоду в організації проведення музичного дійства зі сторони місцевої влади, чоловічий та жіночий хори для української гімназійної молоді виконали твори Д. Січинського, О. Нижанківського, Ф. Колесси, М. Лисенка. Високо була оцінена диригентура і вокальне соло керівника хору о. Т. Курп’яка, гра на фортепіано Б. Савчинської і М. Фаржевської²⁵.

Восьмого червня того ж року місцевий хоровий осередок влаштував вечір пам’яті Т. Шевченка за участю українських товариств м. Коломиї та драматичної артистки з м. Чернівців Філомени Лопатинської. Хори “Бояна” під керуванням Т. Курп’яка виконали “В’язанку з народних пісень” Д. Січинського, обробки народних пісень М. Лисенка, “Третю в’язанку з народних пісень” М. Кумановського, “Ой, ішли наші славні запорожці” А. Вахнянина, “Закувала та сива зозуля” П. Ніщинського. Ф. Лопатинська заспівала сопрановим соло на слова Т. Шевченка і музику М. Лисенка твори: “Коби мені мамо намисто” і “Ой місяцю”. Поезії декламували І. Біберовичева (Т. Шевченка “Причинна”) і Л. Гузар (К. Климковича “На спомин Тарасові”). Зібрані з концертної програми кошти пішли на розвиток товариства “Шкільна поміч”²⁶. Подібний творчий музичний захід “Коломийський Боян” організував у травні 1899 р.²⁷. “Коломийський Боян” такого змісту музичні програми щорічно проводив наприкінці весни і влітку, а виручені кошти йшли на підтримку української учнівської молоді. Зокрема, після проведеного концерту 3 липня 1900 р. музичне товариство пожертвувало 50 корон “Шкільній допомозі”²⁸.

У програмі концерту, який відбувся в м. Коломиї 30 травня 1901 р. і був приурочений сорокаріччю смерті Т. Шевченка, чоловічим і змішаним хором “Коломийського Бояна” у супроводі оркестру виконувалися твори Й. Кишакевича “Тарасова ніч” і “Катерина” (сл. Т. Шевченка), Д. Січинського “В’язанка народних пісень”, О. Нижанківського “В’язанка слов’янських гімнів”. Солістка музично-хорового товариства Стефанія Чубатівна у супроводі фортепіано виконала твір М. Лисенка “Не забудь юних днів” (сл. І. Франка), а Степан Михайлюк у супроводі фортепіано і скрипки заспівав пісню О. Нижанківського “Минула літа молоді” (сл. Т. Шевченка)²⁹.

На початку кожного календарного року “Коломийський Боян” спільно з товариствами “Родина” і “Жіночий кружок” з настанням Різдва (на “Маланчин вечір” і сиропусні дні) організував імпровізовані вечори з танцями. Так, 21 лютого 1899 р. музично-хорове товариство провела вечір під час сиропусного тижня (завершення “м’ясиць”)³⁰. Подібний мистецький захід за співучастю місцевого Літературно-драматичного товариства організовано 23 січня 1900 р., на яке мала прибути молодь з м. Львова, м. Станиславова і м. Чернівців. Організаційний комітет запрошував усіх охочих взяти участь у цьому дійстві: “Отже петрушка зовсім виключена, а щоби хрону не було, просимо Вас, красавиці покутські: приїжджайте на вечерок коломийського Бояна, як ще ніколи в життю!”³¹. На вечорі була зіграна аматорська мелодрама І. Гушалевича “Підгоряни” (режисер О. Макарушка) під акомпанемент оркестру 95 піхотного полку з м. Станиславова. Високо оцінена акторська і співоча майстерність Чубатівної, О. Кисілевської, Колодницької і Кульчицької, хору “Коломийського Бояна” під керівництвом о. Т. Курп’яка³².

Схвальні відгуки мала вокальна частина вистави Літературно-драматичного товариства на “Маланчин вечір” 14 січня 1901 р.³³, де “Коломийський Боян” виконав хоровий твір Й. Кишакевича “Катерина” (сл. Т. Шевченка), а також різдвяні щедрівки. “І справді, – зазначав голова літературно-драматичного об’єднання Ю. Носальський, – се співацьке товариство, завдяки неутомимому трудови о. З. Кириловича, розвивався прехорошо і приносить честь рускій пісні і рускому імени. Слава ему!”³⁴. Зібрані кошти з імпровізованої концертної програми пішли на будівництво Руського (Українського) Народного дому в м. Коломиї³⁵.

Незабутньою була участь 23 червня 1898 р. “Коломийського Бояна” в концерті Соломії Крушельницької, яка вперше виступила на Покутті. Для “Бояна” було великою честю виступати на одній сцені з прославленою артисткою і вручати їй лавровий вінок. На традиційній вечірці, влаштованій на честь С. Крушельницької, продовжувався імпровізований концерт “Бояна” та інших колективів³⁶.

“Коломийський Боян” долучилися і до розвитку театрального життя міста. Так, 26 листопада 1901 р. його члени у залі Народного дому відіграли комедію “Один з нас ожениться мусить”³⁷.

Концертні програми “Коломийського Бояна” проходили у будинку польського товариства “Сокіл”, а з відкриттям на початку ХХ ст. Руського (Українського) Народного дому – на другому поверсі цього приміщення (тепер це будинок Національного музею народного мистецтва Гуцульщини та Покутті імені Й. Кобринського на вул. Театральній, 25).

Після 1901 р. звістки про діяльність “Коломийського Бояна” в тогочасній українській газетній періодиці стають поодинокими. Проте можна з впевненістю сказати, що спільно з іншими культурно-просвітницькими організаціями міста (“Родина”, “Жіночий гурток”, “Шкільна поміч” та інші) музично-хорове товариство продовжувало ставити різноманітні мистецькі концерти і представлення.

Наталія Толошняк зауважує, що діяльність мистецького осередку музично-хорового товариства “Боян” у м. Коломиї була різноманітною: його члени вели інтенсивну діяльність у сфері музичної освіти, пропаганди української музики, знайомили громадськість міста зі світовими шедеврами музичного мистецтва, залучали до хорового співу широкі верстви населення, організовували хори в селах Коломийщини, проводили різноманітні благодійні заходи, влаштовували ювілейні концерти, присвячені діяльності провідних діячів українського мистецтва й літератури³⁸.

У м. Снятин частина українських співаків, які раніше були членами польського Музичного товариства і хору “Сокола”, створив свій мистецький осередок. Статут товариства був підготовлений 14 квітня 1900 р і направлений на затвердження до центрального комітету Галицького Намісництва в м. Львові. Членами-“основателями” стали Іван Гоїв, Іван Дутчак, Дмитро Ляшкевич, Тома Томчук, Володимир Новоженюк, Григорій Костинюк, Іван Проскурницький, Ілля Калитчук, Дмитро Томашук, Олекса Якимець, Пилип Захаркевич, Григорій Грибовський³⁹. Хоча в тогочасній періодиці вказувалося, що на підвалинах його створення були Ф. Огоновський (голова), І. Сімович (заступник голови), Є. Шепарович (диригент)⁴⁰.

Згідно документу, його офіційна назва – “Снятинський Боян” з місцем перебування в м. Снятині. Головні атрибути товариства – синя хоругва, на якому зображений золотий торбан (народний струнний щипковий музичний інструмент (30–40 струн), з родини лютневих, близький до теорби, від якої різниться додатковими приструнками, як на бандурі. Був поширений в Україні протягом першої половини ХVIII – початку ХХ ст.), та печатка з написом “Снятинський Боян”. Мета товариства – плекання руського (українського) національного хорового, псалмового, інструментального і церковного співу. Для її реалізації “Снятинський Боян” ставив перед собою втілення таких практичних завдань: виконувати спільні музичні вправи; ставити на сцені музичні твори; влаштовувати товариські вечорниці і прогулянки як у Снятині, так і по цілому краю; закладати й утримувати музичні бібліотеки; організовувати спільні музичні форуми⁴¹.

Товариство складалося з дійсних, “вспомагаючих” і почесних членів. Дійсними учасниками “Снятинського Бояна” могли бути всі любителі співу і музики, які беруть активну участь у виступах музично-хорового осередку краю; “вспомагаючими” є ті, котрі матеріально допомагають товариству; почесними членами стають за значні заслуги в розвитку української народної музики. Матеріальні статки товариства наповнялися з членських внесків. Дійсні члени сплачували щомісячно 5 корон, а “вспомагаючі” – щонайменше 2 корони⁴².

Дійсні члени мали право: голосувати на всіх загальних зборах; вибирати керівний осередок товариства; ставити запити; користуватися музичною бібліотекою, “випозичати” книги додому за відповідну оплату; мати один безкоштовний квиток, де виступав “Снятинський Боян”; використовувати на всіх публічних виступах товариства відзнаки – синьо-жовті стяжки з написом “Снятинський Боян”. У свою чергу, “вспомагаючі” теж могли голосувати на всіх загальних зборах і вибирати керівний осередок, ставити запити, користуватися музичною продукцією, отримати за половину ціни квиток на концертах, де виступав мистецький осередок. Дійсного члена можна була виключити, якщо він занедбав музичні вправи, не брав участі у загальних засіданнях та шкодив розвитку товариства⁴³.

Керівними інституціями “Снятинського Бояни” були Виділ (головний осередок) і Загальні Збори. Головний осередок товариства склався з семи чоловік: голова, заступник голови, диригент, заступник диригента, секретарка, касир, бібліотекар, а також два заступники. Виділ збирався по мірі потреби, вирішував питання у присутності щонайменше п’яти членів та голосував абсолютною більшістю. У його обов’язки входили: приймати до складу нових членів; наповнювати матеріальний фонд; організовувати імпровізовані вечори і “прогульки”; затверджувати пропонувані через диригента музичні програми; утримувати музичну бібліотеку; укладати річні звіти; формувати порядок денний загальних зборів, ставити запити, давати відпустки, звільняти (або знижувати) від грошових внесків та виключати членів; виконувати рішення Загальних Зборів; регулювати функції членів товариства⁴⁴.

Звичайні Загальні Збори відбувалися раз у рік у січні. Їх скликав Виділ товариства. Надзвичайні Загальні Збори збиралися на випадок потреби або через письмове звернення щонайменше 12 його дійсних членів. Оголошення про Загальні Збори розповсюджувалося серед громади міста та його околиць за вісім днів до початку. Їх легітимність окреслювалася присутністю не менше 2/3 усіх членів. Постанови приймалися абсолютною більшістю голосів. До компетенції Загальних Зборів належали: вибір голови товариства і його заступника, диригента і його заступника, трьох членів головного осередку, двох заступників Виділу; іменування почесних членів; затвердження виключення членів товариства; формування люстраційної комісії у складі трьох чоловік; прийняття до відома (або відкинення) звіту Виділу “Снятинського Бояна”⁴⁵.

Цікавими виявилися функції представників головного осередку “Снятинського Бояна”. Голова товариства організував збори, при рівності голосів брав відповідальність на себе у реалізації рішення, контролював виконання постанов. Заступник голови переймав обов’язки керівника на випадок його відсутності. Диригент хору (і його заступник) керував музичним хором, старався над збільшенням духового оркестру та відповідних музичних інструментів, укладав репертуар, дбав “взагалі про все, що артистична часть вимагає”. Секретар вів звіти товариства, коригував списки членів, приймав і відправляв кореспонденцію (листування), підписував з головою документи. Касир приймав сплачені внески, вів щоденний звіт прибутків і видатків мистецького закладу, готував відрядження. Бібліотекар завідував бібліотекою товариства, проводив інвентаризацію літератури, за погодженням диригента замовляв “для науки ноти”, вписував, коли і які твори відспівано⁴⁶.

Офіційні листи від імені товариства підписував голова або його заступник спільно з секретарем. Легітимаційні картки прийняття дійсних членів підписував голова і диригент. Будь-які суперечки в товаристві розглядав мировий суд у складі трьох осіб. Рішення щодо розпуску керівного складу “Снятинського Бояна” приймалися 2/3 членів Загальних Зборів. Вирішувалося також питання розподілу маєтку товариства. У випадку, якщо Загальні Збори не зможуть визначити розподіл статків товариства, то все його майно передавалося у фонд товариства “Руська міщанська читальня в Снятині”⁴⁷.

Перші Загальні Збори “Снятинського Бояна” відбулися тільки 1 листопада 1901 р. в приміщенні магістрату м. Снятина. Члени мистецького гуртка задекларували мету діяльності товариства – “милозвучною руською (українською. – А. К.) піснею розбудити дрімучу Снятинщину”. Керівний осередок надіявся, що вся місцева інтелігенція, вписуючись до складу “Снятинського Бояна”, допоможе йому виконати поставлені завдання⁴⁸. З першого ж року існування він зайнявся організацією концертної діяльності, музично-драматичних вечорів: “прибули нові і визначні сили і відразу станув величавий хор, що не повстидав би ся і великого міста (до 80 членів)”⁴⁹.

У суботу 8 лютого 1902 р. “Снятинський Боян” влаштував “вечерок з танцями”, вхід коштував дві корони, а з родини у складі чотирьох осіб – шість корон. На імпровізованому вечорі був визначений одяг гостей: “Стрій для панн народний або вечерковий, для панів балевий”⁵⁰. Ймовірно, члени товариства були учасниками вокально-музичного концерту, організованого Руською міщанською читальнею 23 лютого 1902 р. в м. Снятині і приуроченого 41-м роковинам смерті Т. Шевченка⁵¹.

Дев'ятого березня 1902 р. "Снятинський Боян" у залі польського товариства "Сокіл" дав свій перший концерт за співучастю відомих тогочасних митців краю О. Кириловича, М. Лукасевича і М. Харжевського. Ціни на мистецьке дійство коливалися від двох корон (місце "крісла перворядного") до однієї корони (партер) і сорока сотиків ("галерія"). Квитки можна було придбати в будинку "Народної торгівлі", а в день концерту біля каси "Сокола". Репертуар музичного заходу складався з такої програми: чоловічий хор заспівав твори українських композиторів В. Мацюка ("До руської пісні") і Ф. Колесси ("Гей там на горі"); соло скрипкове (М. Харжевський) у супроводі фортепіано (М. Лукасевич) відіграли твори європейських композиторів "Resignation" Ч. Данка і "Raps die hongroise" М. Хаузера; соло баритонове (Ю. Брик) виконав "Котишся котиш" українського композитора М. Вербицького; О. Кирилович на цитрі (струнний щипковий інструмент у формі пласкої, спереду трохи зігнутої скриньки з круглим вирізом посередині) відіграв фрагмент опери "Ернані" італійського композитора і диригента Д. Верді; змішаний хор у супроводі фортепіано заспівав "Псалом № XXXIII" українського композитора Д. Бортнянського; прозвучали фрагменти з опери "Запорожець за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського (інтродукція і хор селян; соло сопранове з хором заспівали романс "Місяцю ясний"; соло басове з хором виконали "Каватину"; соло сопранове заспівала "Ангел ночі"; дует сопрано і тенора виконали "Чорною хмарою"; соло тенорове з хором озвучили "Молитву"; оркестр відіграв "Запорізький козак", "Козачок", "Марш"; фінальну сцену соло сопранове з хором заспівали "Там за тихим Дунаєм")⁵².

Концерт отримав схвальні відгуки в тогочасній українській пресі. Невідомий дописувач газети "Діло" зауважив, що члени "Снятинського Бояна", на яких припала лєвова частина виконання номерів, в переважній більшості місцеві жителі. Мистецький захід відвідало багато гостей, серед яких вісім священників зі своїми родинами, багато вчителів і вчительок. Автор резюмував: "отже на околицю нема що нарікати"⁵³.

Вокально-драматичний вечір місцевий хоровий осередок влаштував 3 липня 1902 р. за участю відомої співачки-аматорки О. Проскурницької і піаніста М. Лукасевича. О. Проскурницька відспівала два музичні твори: драматичну пісню "Божевільна" італійського композитора Г. Доніцетті та "Сироту" коломийського пісняра о. З. Кириловича. Музичний критик, невідомий дописувач часопису "Діло", прізвище якого ховається під псевдонімом "Гість", висловив жаль, "що п. Проскурницька свій безперечно великий талант музичний і свій прекрасний голос не образує в консерваторії". Автор статті високо оцінив працю "знаменитого акомпаніатора" М. Лукасевича, який будучи не-українцем, завжди радо долучається до організації "Снятинським Бояном" музично-театральних дійств. Молодий баритон Ю. Брик на цьому вечорі проспівав твори М. Лисенка "Ой Дніпре" і А. Вахнянина "Помарніла наша доля". Вечір завершували дві одноактові комедії "Він не задрісний" і "З любові", підготовлені місцевими акторами-аматорами. Дописувач статті резюмував, що численна зібрана аудиторія, виключно українська, прибула з околиць Снятина і сусідньої Буковини, а "Снятинський Боян" завдяки місцевій інтелігенції "свою совісною працею заслуговує вповні на сю симпатію"⁵⁴.

У неділю 16 листопада 1902 р. "Снятинський Боян" у будинку польського товариства "Сокіл" за співучасті гостей-музикантів О. Проскурницької, М. Лукасевича, С. Михайлюка, о. З. Кириловича та Н. Гронського організував урочистий вечір з нагоди 25-ї річниці понтифікату папи Лева XIII⁵⁵.

Хор "Бояна" виступав як в м. Снятині, так і по цілому Покуттю; відвідав також Буковину, де 22 березня 1902 р. у м. Вашківцях взяв участь у святкуванні на честь українського письменника Ю. Федьковича. Художній репертуар товариства на концерті в буковинському містечку складався з таких номерів: чоловічий хор заспівав пісні "Чом красна Буковина" С. Воробкевича, "Поклін козака" М. Вербицького і "З округин" О. Нижанківського; мішаний хор виконав "в'язанку народних пісень" Ф. Колесси, "Дніпро реве" Д. Січинського і "Хор циганів" німецького композитора Р. Шумана; соло сопранове заспівала "Замовкли торбани" Кікена, соло басове – "Подорожній" Р. Шумана; декламовано поезії "Празник у Такові" та "Довбуш" Ю. Федьковича. Кошти з концерту пішли на розвиток філії товариства "Руська школа" м. Вижниці⁵⁶.

Один з учасників мистецького торжества залишив такий запис: “Справдішний пир справив для нашого уха “Снятинський Боян”, бо як уклад так виконане програми були гарні і як на провінціальне містечко незвичайні”. Музичний критик високо оцінив працю керівника снятинського хору Р. Шепаровича, вказуючи, що він розпоряджається гарними, здоровими і сильними голосами, передусім, у сольних партіях. Однак мішаний хор вигідно вирізняється з-поміж чоловічого. Найкраще і найточніше було відтворено: “Хор циганів” Р. Шумана; декламаторський виступ “Празник у Такові” Ю. Федьковича, яку виконала п. Г. (“з умілистю і з потребою для своєї поеми вервою”). Місцевий лікар Петровський від імені всієї місцевої буковинської громади подякував за приїзд галицьких митців і висловив надію про посилення культурної співпраці між двома регіонами⁵⁷.

Загальновідомим є факт перебування найвідомішого українського композитора Миколи Лисенка у Галичині 1903 р. Він прибув на ювілейні урочистості з нагоди 35-ліття творчої діяльності, був вражений ентузіазмом та шаную, з якими його скрізь зустрічали. “Коломийський Боян” і “Снятинський Боян” привітали корифея української класичної музики урочистим вінком та привітальними адресами під час ювілейних торжеств у Львові 7–8 грудня 1903 р.⁵⁸

Знаковою подією для всього Покуття став приїзд Миколи Лисенка у середині грудні 1903 р. до м. Коломиї у рамках тріумфального турне по Галичині й Буковині⁵⁹. Активну участь в організації урочистого дійства здійснили члени “Коломийського Бояна” і “Снятинського Бояна”. Очевидець подій згадував: “Коломийяни вітали його велично. 16 грудня 1903 р. увечері став рух на пероні станції. Святково прибрана громада містян з великим хвилюванням очікувала дорогого гостя. На пероні був виставлений довжезний шпалер із січовиків та гімназистів. З приїздом потягу члени комітету вивели з вагону достойного гостя... Під команду кошового печеніжинської Січі В. Мацька всі Січі віддають українському музичному кобзареві перший поклін, стоголосе “Слава!”, а хористи “Коломийського Бояна” та гімназисти відспівали “Многая літа”⁶⁰.

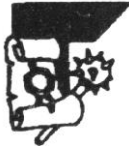
Наступною зупинкою вшанування музичної творчості композитора стало м. Чернівці (якщо вірити міркуванням краєзнавців М. Гринчишина і М. Бажанського, на концерті у буковинському місті виступив хор “Снятинського Бояна”⁶¹, хоча в тогочасній українській пресі про цей факт не вказувалося). Проте у дорозі залізничним потягом до буковинського міста корифея української класичної музики тричі зупиняли громади покутських містечок і довколишніх сіл Матіївців, Заболотова і Снятина⁶². Припускаємо, що серед тих, хто зустрічав М. Лисенка на Снятинщині, були й члени “Снятинського Бояна”.

Після 1903 р. звістки про діяльність музично-хорового товариства “Боян” у м. Снятині у тогочасній українській газетній періодиці стають поодинокими. Зокрема, за 1904 р. у часописі “Діло” зустрічаємо тільки один раз інформацію про організовані “Снятинським Бояном” 1 лютого у “касиновім приміщенню” вечорниці з танцями. Вхід коштував дві корони. На імпровізованому вечорі гості могли мати “стрій візитовий або народний”⁶³. Подібний захід у тому ж приміщенні проведений членами товариства за сприяння місцевих музик 12 лютого 1905 р. Квиток від однієї особи становив дві корони, а для родини до трьох осіб п’ять корон, стрій пропонувався “народний або вечерковий”⁶⁴.

Ймовірно, окремі члени “Снятинського Бояна” причетні до організації концерту приуроченого вшануванню 44 роковин смерті Т. Шевченка, який відбувся 26 лютого 1905 р. у залі польського товариства “Сокіл”. У програмі заходу значилися такі пункти: вступне слово; чоловічий хор заспівав композиції “Думи мої”, “Золоті зорі”, “Де срібнолентий Сян”; змішаний хор виконав твори “Звела мене”, “Ой на горі”, “Заповіт”; продекламована поезія Кобзаря “Чигирин”. Квитки різнилися у ціні: для інтелігенції – дві корони, для селян і міщан – 50 сотиків⁶⁵.

“Снятинський Боян” під орудою диригента змішаного хору Івана Палійчука, уродженця с. Драгасимів Снятинського повіту, був співорганізатором вшанування пам’яті 50-х роковин смерті Тараса Шевченка (1911 р.)⁶⁶.

У 1914 р. до столітніх роковин народження Т. Шевченка “Снятинський Боян” спільно з іншими українськими інституціями міста влаштували святковий концерт⁶⁷. Музичне товариство до 1914 р. містилося в одній з кімнат будинку “Народної Торгівлі”, який під час Першої світової війни згорів. Тому “Боян” пізніше винаймав приміщення у “Просвіті”⁶⁸.

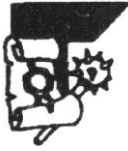

Отже, “Коломийський Боян” і “Снятинський Боян” є першими українськими професійними музично-хоровими організаціями на території Покуття. Його члени вели інтенсивну діяльність у сфері музичної освіти, пропаганди української музики, знайомили громадськість міста зі світовими шедеврами музичного мистецтва, залучали до хорового співу широкі верстви населення, проводили різноманітні благодійні заходи, влаштовували ювілейні концерти, присвячені діяльності провідних діячів українського мистецтва й літератури. Завдяки діяльності товариства “Боян” на території краю найкращі твори національної пісенності, скарби української музики стали доступними найширшому середовищу громадськості краю. Спів “Боянів” та інших музичних товариств спричинив появу нових українських талантів: хореографів, композиторів, музичних критиків.

1. Зваричук Ж. Музично-хорові товариства “Боян” та їх вплив на громадсько-просвітницьке життя Прикарпаття кінця XIX – початку XX ст. / Жанна Зваричук // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Івано-Франківськ, 2000. – Вип. II. – С. 56.
2. Черепанин М. В. Музична культура Галичини (друга половина XIX – перша половина XX ст.) : монографія / Мирон Черепанин. – К. : Вежа, 1997. – С. 184.
3. Центральний державний історичний архів України, м. Львів (далі – ЦДАЛ України), ф. 146 Галицьке намісництво, м. Львів, оп. 58, спр. 1233 Прохання засновників музичного товариства “Боян” в м. Снятин, Збараж, Стрий та ін. про затвердження доданих уставів і рішення по цьому питанню. 1900–1906 рр., 55 арк., арк. 1–7.
4. Черепанин М. Музична культура Галичини другої половини XIX – першої половини XX ст. як предмет наукового вивчення / Мирон Черепанин // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Івано-Франківськ : Плай, 2000. – С. 18.
5. Черепанин М. В. Музична культура Галичини (друга половина XIX – перша половина XX ст.) : монографія / Мирон Черепанин. – К. : Вежа, 1997. – 328 с.
6. Ханік Л. Р. Історія хорового товариства “Бян” / Л. Р. Ханік. – Львів, 1999. – 122 с.
7. Зваричук Ж. Музично-хорові товариства “Бооян” ... – С. 54–62.
8. Издепська-Новицька М. І. Просвітницька діяльність хорового товариства “Тернопільський Боян” з 1901 по 1914 роки / М. Издепська-Новицька // Наукові записки. Серія : Мистецтвознавство / ТНПУ ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2010. – Вип. 1. – С. 48–54; її ж: Мистецькі здобутки хорового товариства “Бережанський Боян” (90-ті рр. XIX ст. – 30-ті рр. XX ст.) / М. Издепська-Новицька // Тернопіль. – 2009. – № 1. – С. 125–130.
9. Голдак Т. Заснування і діяльність товариства “Перемиський Боян” на зламі XIX – XX ст. / Т. Голдак // Наукові зошити історичного факультету Львівського університету. – 2014. – Вип. 15. – С. 197–204.
10. Полякова І. Особливості музично-театрального руху в Галичині періоду кінця XIX – 30-х років XX ст. / Ірина Полякова // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Івано-Франківськ : Плай, 2001. – Вип. III. – С. 122–132.
11. Дописи “Дѣла”. Мелхиседекъ О. Зъ Коломыѣ. (Ще про концертъ въ честь М. Шашкевича. – Ювілей о. Іос. Кобринського зъ Мышина. – Завязанье русского товариства жѣночного въ Коломыи и вѣдновленье товариства аматорско-драматичного. – “Бібліотека для молодежи” проф. Насальского) / О. Мелхиседекъ // Дѣло. – 1893. – 3 (15) падолиста. – Ч. 247. – С. 2.
12. Новинки. Зъ Коломыѣ пишуть намъ: Дня 13 н. ст. грудня вѣдбули ся перші загальні зборы спѣвацкого товариства “Коломыйскій Боянъ” ... // Дѣло. – 1895. – 16 (28) грудня. – Ч. 280. – С. 3.
13. Там само.
14. Новинки. Зъ Коломыѣ. Загальні зборы “Коломыйского Бояна” вѣдбудуть ся въ недѣлю 6-ого мая с. р. въ комнатахъ “Родины” // Дѣло. – 1900. – 18 цвѣтня (1 мая). – Ч. 86. – С. 3.
15. Новинки. Зъ Коломыѣ: На загальныхъ зборахъ товариства “Коломыйскій Боянъ” ... выбрано новый выдѣль, в склад котрого увійшли ... // Дѣло. – 1900. – 28 цвѣтня (11 мая). – Ч. 95. – С. 3.
16. Новинки. Зъ Коломыѣ: Загальні зборы “Коломыйского Бояна” вѣдбудуть ся въ субботу ... // Дѣло. – 1901. – 19 цвѣтня (2 мая). – Ч. 86. – С. 3; Новинки. Зъ Коломыѣ. На загальныхъ зборахъ товариства “Коломыйскій Боянъ” ... // Дѣло. – 1901. – 23 цвѣтня (6 мая). – Ч. 88 и 89. – С. 4.
17. Рухъ въ рускихъ товариствахъ. Зѣздъ “Боянѣвъ” // Дѣло. – 1901. – 2 (15) липня. – Ч. 146. – С. 2.
18. Новинки. З Коломиі. Дня 23 с. м. вѣдбулись загальні збори “Коломыйского Бояна” ... // Діло. – 1903. – 17 (30) мая. – Ч. 109. – С. 2.
19. Толошняк Н. Роман Ставничий – провідний диригент музично-хорового товариства “Коломийський Боян” / Наталія Толошняк // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Івано-Франківськ : Плай, 2001. – Вип. III. – С. 181.

20. Новинки. Руске товариство жѣноче въ Городенцѣ устроює въ память Тараса Шевченка при ласкавоѣ спѣвѣучасти коломыйского “Бояна” и хору селяньского зѣ Балинець ... // Дѣло. – 1896. – 7 (19) мая. – Ч. 101. – С. 2.
21. Ілюстрований музичний календар. – 1905. – С. 108.
22. Зваричук Ж. Музично-хорові товариства “Боян” ... – С. 58.
23. Новинки. Комітетъ руско-народныхъ товариствъ коломыйскихъ устроиъ дня 30 цвѣтна вечерокъ въ памяти XXXV роковинъ смерти незабутного Кобзаря Шевченка ... // Дѣло. – 1896. – 10 (22) червня. – Ч. 129. – С. 3.
24. Новинки. Концертъ “Коломыйского Бояна” ... // Дѣло. – 1897. – 17 лютого (1 марта). – Ч. 38. – С. 3.
25. Новинки. Р. Зѣ Коломыѣ пишуть намъ. Дня 10. марта вѣдбувъ ся въ Коломыи концертъ “Коломыйского Бояна” ... / Р. // Дѣло. – 1897. – 10 (22) марта. – Ч. 56. – С. 3.
26. Новинки. Коломыйскій Боянь при спѣвѣучасти коломыйскихъ руско-народныхъ товариствъ ... // Дѣло. – 1897. – 23 мая (4 червня). – Ч. 115. – С. 3; Новинки. Гѣсть. Зѣ Коломыѣ пишуть намъ: Въ честь памяти Тараса Шевченка устроиъ “Коломыйскій Боянь” дня 8 червня с. р. въ сали польского “Сокола” концертъ ... // Дѣло. – 1897. – 6 (18) червня. – Ч. 126. – С. 3–4.
27. Новинки. “Коломыйскій Боянь” приготоляє ся до великого концерту въ память Шевченка ... // Дѣло. – 1899. – 3 (15) мая. – Ч. 97. – С. 3.
28. Новинки. Подяка. Товариство “Коломыйскій Боянь” жертвовало 50 коронъ 8 сот. “Шкѣльнѣй Помочи въ Коломыи” яко часть доходу зѣ концерту ... // Дѣло. – 1900. – 27 червня (10 липня). – Ч. 143. – С. 3.
29. Новинки. Зѣ Коломыѣ. Програма концерту Шевченка ... // Дѣло. – 1901. – 15 (28) мая. – Ч. 107. – С. 3.
30. Новинки. Заходомъ “коломыйского Бояна” вѣдбудуть ся въ Коломыи вѣ второкъ 21-ого с. м. въ сали магистратскѣй вечерницѣ зѣ танцами ... // Дѣло. – 1899. – 29 сѣчня (10 лютого). – Ч. 23. – С. 2; Новинки. Вечерницѣ зѣ танцами и хорами Коломыйского Бояна на закончене сегорѣчныхъ мясницъ вѣдбудуть ся вѣ второкъ 21-ого с. м. // Дѣло. – 1899. – 5 (17) лютого. – Ч. 27. – С. 4.
31. Новинки. Зѣ Коломыѣ пишуть намъ: Товариство “Коломыйскій Боянь” устроює вѣ второкъ ... // Дѣло. – 1899. – 22 грудня (3 сѣчня 1900). – Ч. 286. – С. 3; Новинки. Зѣ Коломыѣ. Вечеръ зѣ танцами, якій устроює Коломыйскій Боян ... // Дѣло. – 1900. – 5 (17) сѣчня. – Ч. 3. – С. 3.
32. Новинки. Зѣ Коломыѣ пишуть нам: Зѣ нагоды Нового Року 1900 дало Літературно-драматичне общество при участі Коломыйского Бояна аматорске представлене ... // Дѣло. – 1900. – 11 (23) сѣчня. – Ч. 7. – С. 2.
33. Новинки. Зѣ Коломыѣ. Товариство “Коломыйскій Боянь” устроює вѣ второкъ 22-ого н. ст. сѣчня 1901 у великѣй сали Касы ощадности вечеръ зѣ танцами // Дѣло. – 1900. – 19 грудня (1 сѣчня 1901). – Ч. 284. – С. 3.
34. Новинки. Зѣ Коломыѣ. Заповѣдженный на 12. н. ст. лютого с. р. вечерокъ зѣ танцами ... // Дѣло. – 1901. – 15 (28) сѣчня. – Ч. 11. – С. 3.
35. ¹ Новинки. Зѣ Коломыѣ. Літературно-драматичне общество въ Коломыи устроює при участі “Коломыйского Бояна” въ користь будовы “Народного Дома” въ Коломыи ... // Дѣло. – 1900. – 21 грудня (3 сѣчня 1901). – Ч. 286. – С. 3; Новинки. Л. М. Зѣ Коломыѣ. “Руске літературно-драматичне общество въ Коломыи” устроило д. 14 н. ст. сѣчня на користь коломыйского “Народного Дому” въ сали “Сокола” ... / Л. М. // Дѣло. – 1901. – 4 (17) сѣчня. – Ч. 3. – С. 3.
36. Наука, штука и література. Гѣсть. Про концертъ панни С. Крушельницкой въ Коломыѣ пишуть намъ ... / Гѣсть // Дѣло. – 1898. – 17 (29) червня. – Ч. 133. – С. 3; Черепанин М. В. Музична культура Галичини ... – С. 195.
37. Рухъ въ рускихъ товариствахъ. Л. П. З Коломиї: Заходом товариства “Коломыйскій Боян” вѣдбуде ся вѣ второкъ 26-ого с. м. в сали Народного Дому (II поверх) вокально драматичний вечер з танцами ... / Л. П. // Дѣло. – 1901. – 9 (22) падолиста. – Ч. 252. – С. 2–3.
38. Толошняк Н. Роман Ставничий – провідний диригент ... – С. 180.
39. ЦДІАЛ України, ф. 146, оп. 58, спр. 1233, арк. 7, 7 зв.
40. Ілюстрований музичний календар. – 1905. – С. 118–121.
41. ЦДІАЛ України, ф. 146, оп. 58, спр. 1233, арк. 3, 3 зв.
42. Там само. – Арк. 3 зв., 4.
43. Там само. – Арк. 4, 4 зв.
44. Там само. – Арк. 4 зв., 5.
45. Там само. – Арк. 5, 5 зв.
46. Там само. – Арк. 5 зв., 6, 6 зв.
47. Там само. – Арк. 6, 7.
48. Новинки. С. Въ Снятинѣ завязує ся нове товариство “Снятинскій Боянь” / С. // Дѣло. – 1901. – 12 (25) жовтня. – Ч. 230. – С. 3.

49. Ілюстрований музичний календар. – 1905. – С. 118–121.
50. Рухъ въ рускихъ товариствахъ. “Снятинський Боянь” устроює въ субботу 8-ого н. ст. лютого въ сали магістрату въ Снятинѣ вечерокъ зъ танцами // Дѣло. – 1902. – 19 сѣчня (1 лютого). – Ч. 16. – С. 3.
51. Рухъ въ рускихъ товариствахъ. Руска Мѣщанська Читальня въ Снятинѣ устроює въ недѣлю 23-ого лютого въ 41-шій роковини смерти Т. Шевченка вокально-музичний вечерок ... // Дѣло. – 1902. – 7 (20) лютого. – Ч. 30. – С. 3.
52. Рухъ въ рускихъ товариствахъ. Товариство “Снятинський Боянь” устроює въ недѣлю дня 9. марта 1902 въ сали “Сокола” ... концертъ ... // Дѣло. – 1902. – 21 лютого (6 марта). – Ч. 42. – С. 3.
53. Рухъ въ рускихъ товариствахъ. В справі концерту “Снятинського Бояня”, з котрого подали ми в 49 ч. справозданє нашого дописувателя, дістали ми ще три письма ... // Дѣло. – 1902. – 9 (22) марта. – Ч. 56. – С. 2.
54. Новинки. З краю. Гість. З Снятина пишуть нам: Дня 3-о липня с. р. відбув ся в Снятині вокально-драматичний вечерок, котрий устроїв “Снятинський Боян” ... / Гість // Діло. – 1902. – 10(23) липня. – Ч. 152. – С. 3.
55. Новинки. Оповіденя. Товариство “Снятинський Боян” устроює в неділю дня 16 падолиста 1902 р. в сали “Сокола” в Снятині в честь 25 літної річниці понтифікату Папи Льва XIII ... // Діло. – 1902. – 1 (14) падолиста. – Ч. 246. – С. 3; Новинки. Виділ товариства “Снятинський Боян” має честь зложити сердечну подяку ... // Діло. – 1902. – 13 (26) падолиста. – Ч. 255. – С. 3.
56. Новинки. Товариство “Снятинський Боян” устроює в неділю дня 22. н. ст. марта 1903 в сали касиновій в Вашківцях над Черемошем в пам’ять буковинсько-русского поета Осипа Юрія Гординського Федьковича ... // Діло. – 1903. – 3 (16) марта. – Ч. 50 і 51. – С. 3.
57. Новинки. О. П-ко. Вечерниці в честь Федьковича устроєно дня 22 с. м. у Вашківцях на Буковині, головно заходом “Снятинського Бояня” ... / О. П-ко // Діло. – 1903. – 17 (30) марта. – Ч. 62. – С. 2–3.
58. Лисенкове торжество у Львові // Діло. – 1903. – 26 падолиста (9 грудня). – Ч. 267. – С. 1–2. – С. 2;
59. Новинки. Лисенкове торжество у Львові // Діло. – 1903. – 27 падолиста (10 грудня). – Ч. 268. – С. 2.
59. Олег Сатир. Гостина М. Лисенка в столиці Покутя / Олег Сатир // Поступ. – 1903. – 5 (18) грудня. – Ч. 49. – С. 1–3.
60. Кречковський Л. Велико зустрічали в Коломиї / Л. Кречковський // Коломийський вісник. – 1992. – 22 березня. – С. 3; Лопатинський Л. Ювілейне съвято в честь Миколи Лисенка / Лев Лопатинський // Товариш. Ілюстрований календар товариства “Просвіта” на рік звичайний 1903. – Річник II. – Львів : 3 друкарні Наукового Товариства імені Шевченка, 1903. – С. 47–50.
61. Бажанський М. Творчий динамізм патріотизму моїх земляків. Від перших проявів організованих суспільних гуртків, церковних братств, ремісничих цехів – аж до “Січей”, “Соколів”, “Просвіт”, “Рідних шкіл” та бойових формацій і політичних партій: Гаслова енциклопедія / М. Бажанський. – Дітройт, 1983. – С. 26.
62. Королько А. Корифей української класичної музики Микола Лисенко перебував у Заболотіві / А. Королько // Голос Покуття. – 2013. – 12 липня. – № 26. – С. 9.
63. Новинки. Заходом Товариства “Снятинський Боян” відбудуть ся дня 1 н. ст. лютого 1904 р. в поміщено касиновім в Снятині Вечерниці з танцями ... // Діло. – 1904. – 15 (28) січня. – Ч. 11. – С. 3.
64. Новинки. Із Снятина. Товариство “Руский Боян” в Снятині устроює в неділю дня 12 с. м. в сали урядничого касина вечерниці з танцями ... // Додаток до чч. 18 і 19 “Діла”. – 1905. – 25 січня (7 лютого). – Ч. 18 і 19. – С. 3.
65. Новинки. Заходом і силами снятинських міщан відбудесь дня 26 лютого 1905 в сали польск. “Сокола” концерт в 44 роковини смерти Тараса Шевченка ... // Діло. – 1905. – 10 (23) лютого. – Ч. 32. – С. 3.
66. Фодчук С. Учителі Снятинщини – Шевченкові / С. Фодчук // Снятин. Зв’язковий земляків міста Снятина і околиць. – Дітройт, 1976. – Ч. 13. – С. 1–3. – С. 1.
67. Королько А. Вшанування сторіччя від дня народження Тараса Шевченка на Снятинщині / А. Королько // Снятин. Краєзнавчий і літературно-мистецький журнал. – 2014. – Ч. 8 (22). – С. 18–24.
68. Харитон В. Снятин над Прутом. Частина перша. Нариси історії міста та околиць від найдавніших часів до початку ХХ століття / В. Харитон, М. Тимофійчук. – Снятин : Прут Принт, 2003. – С. 122; Бажанський М. Творчий динамізм патріотизму моїх земляків. Від перших проявів організованих суспільних гуртків, церковних братств, ремісничих цехів – аж до “Січей”, “Соколів”, “Просвіт”, “Рідних шкіл” та бойових формацій і політичних партій: Гаслова енциклопедія / М. Бажанський. – Дітройт, 1983. – С. 26.

В статтє освещено деятельность музыкально-хорового общества “Боян” в г. Коломыи и г. Снятинѣ в конце XIX – начале XX века. Проанализировано статут “Снятинского Бояня”, показано практическую работу очагов общества в г. Коломыи и г. Снятинѣ, прослежено репертуар концертной

деятельности музыкальных кружков на Покутье. Автор утверждает, что “Коломыйский Боян” и “Снятинский Боян” есть первыми украинскими профессиональными музыкально-хоровыми организациями на территории Покуття.

Ключевые слова: Покутье, музыкально-хоровое искусство, статут, “Коломыйский Боян”, “Снятинский Боян”, концерт.

The article highlights the activities of music and choral society “Boyan” in towns Kolomyia and Sniatyn in the late XIX – early XX centuries. The statute of “Snyatyn Boyan” is characterized, practical work of the society branches in Kolomyia and Sniatyn is described, the concert repertoire of music circles in Pokuttia is observed. The author notes that “Kolomyia Boyan” and “Sniatyn Boyan” are the first Ukrainian professional music and choral organizations in the territory of Pokuttia.

Keywords: Pokuttia, music and choral arts, statute, “Kolomyia Boyan”, “Sniatyn Boyan”, concert.

УДК 649.1

Олег ПРОЦІВ

ОРГАНІЗАЦІЯ МИСЛИВСТВА ТА РИБАЛЬСТВА У БОГОРОДЧАНСЬКОМУ ПОВІТІ СЕРЕДИНИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ ст.

Розглядається діяльність організації громадських мисливських організацій у Богородчанському повіті середини ХІХ – початку ХХ століття. Висвітлюється їх вплив на організацію мисливського господарства на території Богородчанського повіту.

Ключові слова: Богородчанський повіт, Галичина, мисливство, полювання, законодавство.

Одним із видів промислів та відпочинку було й залишається мисливство. Вагоме значення дичини як продукції харчування у Богородчанському повіті відзначав С. Павлік. Він вказував, що дичина складала 10% від всього споживання м'яса¹. Тогочасні статистичні дані відзначали, що у 1897 році із Богородчанського повіту поштою вивезено 6 кг дичини, тоді як жодного кілограма не було ввезено². Радник лісів п. Густав Летнер представив урядову статистику добутої у Галичині у 1878 році дичини: у Богородчанському повіті добуто 2 ведмеді³, у 1879 році – 17 кабанів, 3 вовки та 6 ведмедів⁴. У 1882 році серед усіх повітів Галичини відмічалось, що найбільше у Богородчанському повіті добуто дичини: 30 кабанів, 5 ведмедів, 1 вовка, 2 рисі⁵. У період з 1885 по 1901 рік у повіті добували від 11 до 55 голів козулі. Щороку в середньому у повіті добувалось близько 200–600 зайців, 20 кабанів, 300 перепілок, 20 диких качок (детальніше про чисельність добування дичини представлено у таблиці 1).

Таблиця 1
Добування дичини у Богородчанському повіті з 1885 по 1901 р.р.^{6–11}

	1885–1893 рр.	1887	1888	1898	1900	1901
Олень	2			8	9	11
Козуля	249	25	21	11	55	62
Заєць	2392	263	315	286	564	654
Кабан	140	11	14	17	38	41
Ведмідь					1	1
Вовк	2				1	2
Рись	13		1	2		1
Лисиця	605	55	65	108	217	25
Куниця	79	16	1	31	28	32
Тхір	86	17	1	1	5	6
Видра	22	1	2			1
Дикий кіт	2	1				
Борсук	20	2	2	10	19	21
Глухар	7		2			